

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 17/2012-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť V. K., Č., zastúpenej S., s. r. o., Č., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. J. V., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 108/2009 z 19. mája 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júla 2010 doručená sťažnosť V. K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“

alebo „dovolací súd“) sp. zn. 5 Cdo 108/2009 z 19. mája 2010 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou o ochranu osobnosti z 5. februára 2003 podanou Okresnému súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) domáhala od svojho bývalého zamestnávateľa zaslania ospravedlňujúceho listu a uverejnenia ospravedlnenia v regionálnom týždenníku a zároveň náhrady nemajetkovej ujmy v sume 10 000 000 Sk.

Podaniu predmetnej žaloby predchádzalo okamžité zrušenie pracovného pomeru doručené sťažovateľke jej bývalým zamestnávateľom 22. apríla 1999. Za zvlášť hrubé porušenie pracovnej disciplíny považoval bývalý zamestnávateľ sťažovateľky to, že bola spoločníčkou obchodných spoločností, pričom ho mala uviesť do omylu tým, že napriek čestnému vyhláseniu z 1. septembra 1996 bola členkou riadiacich orgánov týchto obchodných spoločností a do 5. septembra 1997 zároveň aj podnikateľkou zapísanou v živnostenskom registri. V dôsledku uvedeného mala sťažovateľka neoprávnene poberať príplatok za nepodnikanie a tak spôsobiť svojmu vtedajšiemu zamestnávateľovi škodu.

V nadväznosti na uvedené podal bývalý zamestnávateľ sťažovateľky aj podnet na začatie jej trestného stíhania, ktoré síce viedlo k vzneseniu obvinenia proti nej a k podaniu obžaloby na ňu, avšak rozsudkom Krajského súdu v Žilne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 133/04 z 19. mája 2004 bola spod obžaloby v celom rozsahu oslobodená.

Rozsudkom okresného súdu č. k. 10 C 855/99-55 z 30. marca 2000 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 Co 2100/00 z 31. októbra 2000 bolo určené, že okamžité zrušenie pracovného pomeru doručené sťažovateľke jej bývalým zamestnávateľom 22. apríla 1999 je neplatné.

Sťažovateľka poukazuje na to, že po doručení okamžitého zrušenia pracovného pomeru utrpela psychickú traumu a následne došlo k celkovému zhoršeniu jej zdravotného stavu. K tomu zrejme prispela aj situácia na jej bývalom pracovisku, kde sa po doručení

okamžitého zrušenia pracovného pomeru stretávala s negatívnymi prejavmi zo strany spolupracovníkov a podobné reakcie sa vyskytli aj v mieste jej bydliska. Ďalej uviedla, že jej bývalý zamestnávateľ „neprestal s nedôstojnými a protiprávnymi úkonmi na [ňu], ale naďalej pokračoval a pokračuje v protiprávných konaniach...“.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že keď sťažovateľka „ukončila práceneschopnosť, právny predchodca odporcu jej prestal pridelovať prácu v súlade s pracovnou zmluvou. Jeho povinnosťou bolo vyplácať navrhovateľke náhradu mzdy, čo právny predchodca odporcu neurobil. Od marca 2000 až do augusta 2001 nevyplácal právny predchodca odporcu navrhovateľke náhradu mzdy a preto navrhovateľka s právnym predchodcom odporcu okamžite ukončila pracovný pomer podľa § 54 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce dňom 31. 08. 2001.

Po tom, čo navrhovateľka ukončila pracovný pomer u právneho predchodcu odporcu, právny predchodca odporcu cynickým spôsobom, listami zo dňa 01. 10. 2001 a 04. 10. 2001 vyzval navrhovateľku na nástup do práce a následne listom zo dňa 12. 10. 2001 dal navrhovateľke výpoveď podľa § 46 ods. 1 písm. f/ Zákonníka práce z dôvodu porušenia pracovnej disciplíny závažným spôsobom.

Navrhovateľka bola nútená obrátiť sa na Okresný súd v Čadci, ktorý rozsudkom zo dňa 02. 05. 2002 sp. zn. 10 C 894/01-20 určil, že výpoveď, ktorú dal právny predchodca odporcu navrhovateľke podľa § 46 ods. 1 písm. f/ ZP dňa 12. 10. 2001, je neplatná a zároveň určil, že navrhovateľka skončila pracovný pomer u právneho predchodcu odporcu okamžitým zrušením pracovného pomeru podľa § 54 ods. 1 písm. b/ ZP. “.

Opísaným konaním došlo podľa sťažovateľky k zásahu do práva na ochranu jej osobnosti.

Okresný súd rozsudkom č. k. 18 C 38/06-209 zo 17. decembra 2007 vyhovel žalobe sťažovateľky v časti, ktorou sa domáhala zaslania ospravedlňujúceho listu a jeho uverejnenia v regionálnom týždenníku, ako aj v časti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v sume 3 000 000 Sk. Vo zvyšnej časti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy okresný súd žalobu zamietol.

Krajský súd na odvolanie oboch účastníkov konania napadnutý prvostupňový rozsudok rozsudkom sp. zn. 7 Co/67/2008 z 27. augusta 2008 zmenil tak, že žalobu sťažovateľky v celom rozsahu zamietol. Vo výroku, ktorým okresný súd vo zvyšku návrh sťažovateľky zamietol, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovateľka uviedla, že krajský súd „*Vychádzal zo skutkových okolností zistených súdom prvého stupňa, avšak dospel k rozdielnemu názoru v tom, že konaním právneho predchodcu odporcu nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv navrhovateľky. Za tento neoprávnený zásah podľa záveru odvolacieho súdu nemožno považovať konanie právneho predchodcu odporcu, ktorý v súlade s podmienkami uvedenými v Zákonníku práce, rozviazal s navrhovateľkou okamžite pracovný pomer (podľa ustanovenia § 53 písm. b/ Zákonníka práce), i keď neskôr na základe zákonne legitímneho spôsobu navrhovateľka v občianskom súdnom konaní preukázala, že dôvody pre skončenie pracovného pomeru neboli dané. Postup organizácie, u ktorej je zamestnanec zamestnaný, spočívajúci v doručení a z toho vyplývajúcom i rozviazaní pracovného pomeru, podľa ustanovení osobitného zákona (Zákonníka práce), už z rôznych, uvádzaných skutkových dôvodov, nemožno považovať za protiprávne konanie, ale za výkon práva, majúci základ v právnom predpise. Podobne bolo potrebné hodnotiť i úkony právneho predchodcu odporcu, ktorý listom zo dňa 12. 10. 2001 rozviazal s navrhovateľkou pracovný pomer podľa § 46 ods. 1 písm. f/ Zákonníka práce, ako aj podnet podaný orgánom činným v trestnom konaní pre podozrenie zo spáchania trestného činu navrhovateľkou podľa § 250 ods. 1, 2 Trestného zákona, súvisiace s výkonom práce navrhovateľky u právneho predchodcu odporcu, i keď v týchto konaniach navrhovateľka bola úspešná. Obsahu podaní právneho predchodcu odporcu, ktoré boli adresované navrhovateľke (rozviazanie pracovného pomeru, podnet na trestné stíhanie), zodpovedajú jeho názoru ako zamestnávateľa, že navrhovateľka napriek písomnému čestnému vyhláseniu zo dňa 1. 9. 1996 bola členkou riadiacich orgánov, vykonávala živnostenskú činnosť a neoprávnene poberala príplatok za nepodnikáme a porušila jednak pracovnoprávne, ako aj trestnoprávne predpisy. Takéto chápanie výkladu procesnoprávnych predpisov a trestnoprávnych predpisov zo strany právneho predchodcu odporcu, ktorý sa následne snažil s navrhovateľkou rozviazať pracovný pomer a podal aj podnet na trestné stíhanie pre*

podozrenie zo spáchania trestného činu, nemožno chápať ako také konanie v medziach právnych predpisov alebo dokonca za jeho vybočenie (exces), na základe ktorého by došlo k zásahu do osobnostných práv navrhovateľky, chránených v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka. Len (subjektívne) vnímanie navrhovateľky, že uvedeným postupom zamestnávateľa došlo k takémuto zásahu a v dôsledku ktorého to malo vplyv na jej zdravotný stav, ako aj spoločenské postavenie, prípadne na správanie sa osôb v jej okolí, nemožno považovať za založenie nároku na ochranu osobnosti a z toho vyplývajúceho práva na poskytnutie primeraného zadošťačenia a práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Krajský súd dospel k záveru, že konaním právneho predchodcu odporcu nedošlo k neoprávnenému zásahu, objektívne spôsobilému privodiť ujmu na chránených osobnostných právach navrhovateľky, ktorej ochrany sa v konaní navrhovateľka domáhala. Preto rozsudok prvostupňového súdu (ktorý nesprávne podľa jeho názoru posúdil podmienky § 11, § 13 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka vo vzťahu ku skutkovým zisteniam) zmenil a návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol v celom rozsahu. Z uvedených dôvodov potom krajský súd nepovažoval za dôvodné ani odvolanie navrhovateľky, ktorá žiadala priznať nemajetkovú ujmu vo výške 10 000 000,- Sk.“.

Proti označenému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktoré najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Cdo 108/09 z 19. mája 2010 zamietol vo výroku, ktorým krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že jej žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Vo výroku, ktorým bol rozsudok okresného súdu potvrdený, najvyšší súd dovolanie sťažovateľky odmietol.

Dovolací súd zhodne s názorom odvolacieho súdu dospel k názoru, že konanie žalovaného nespĺňa znaky neoprávneného zásahu do osobnosti sťažovateľky, a za takýto zásah nemožno považovať následok, ktorý subjektívne pociťovala vo svojom pracovnom i osobnom živote.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že napadnutým rozsudkom boli porušené jej v sťažnosti označené práva, zároveň tento

rozsudok zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Taktiež navrhla, aby ústavný súd rozhodol, že krajský súd povinný je uhradiť jej trovy konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s citovanými ustanoveniami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01), alebo v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím (IV. ÚS 279/05, IV. ÚS 337/04).

Ak sťažovateľka namieta porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že jeho ingerencia do výkonu právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade nezlučiteľnosti ich rozhodnutí a postupov, ktoré ich vydaniu predchádzali, s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, IV. ÚS 164/04, IV. ÚS 216/05).

Ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil, že posúdenie akejkol'vek skutkovej a právnej otázky všeobecným súdom by sa mohlo stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu len v prípade, ak by závery, ku ktorým všeobecný súd dospel, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké procesné závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, I. ÚS 276/06).

Rovnako ako Európsky súd pre ľudské práva ani ústavný súd však zásadne neskúma, či sú dôvody uvedené v rozhodnutí vecne správne (Van de Hurk v. Holandsko z 19. apríla

1994, séria A, č. 299, § 61, správa Európskej komisie pre ľudské práva vo veci Fouquet v. Francúzsko, Recueil I/1996, s. 29). Je vecou ústavnej zodpovednosti celej sústavy všeobecných súdov, aby chránili zákonnosť spôsobom, ktorý je vecne správny, primerane odôvodnený a nie je arbitrárny.

Rozsah práva na spravodlivý proces, ako to vyplýva z čl. 46 ods. 1 ústavy, nemožno ponímať tak, že sa účastníkovi konania garantuje v konaní pred všeobecným súdom úspech, t. j. že mu je zaručované právo na rozhodnutie podľa jeho názoru zodpovedajúce skutočnej hmotnoprávnej situácii, ale je mu zaručované právo na také spravodlivé konanie, v ktorom sa uplatňujú všetky zásady riadneho rozhodovania podľa zákona a v súlade s ústavnoprocenými princípmi vyplývajúcimi z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V prípade, že všeobecný súd postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktoré upravujú priebeh konania rešpektujúc pritom princípy obsiahnuté v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, a zároveň svoj postup riadne odôvodnil, nemôže ústavný súd dospieť k záveru, že proces bol vedený spôsobom, ktorý nevedol k spravodlivému výsledku (IV. ÚS 130/08).

1. Sťažovateľka namieta predovšetkým porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 108/2009 z 19. mája 2010. Sťažnosť smeruje proti celému výroku napadnutého rozsudku, teda nielen proti tej jeho časti, ktorou najvyšší súd zamietol dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Co 67/2008 z 27. augusta 2008, ktorým zmenil rozsudok okresného súdu tak, že jej žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania, ale tiež proti výroku o odmietnutí dovolania sťažovateľky v časti týkajúcej sa potvrdenia rozsudku okresného súdu, pokiaľ ide o zamietnutie návrhu zvyšku požadovanej nemajetkovej ujmy.

Podstatou sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky tou časťou namietaného rozsudku, ktorou bolo zamietnuté jej dovolanie proti označenému rozsudku krajského súdu, ktorým ako súd odvolací zmenil rozsudok okresného súdu tak, že jej žalobu v celom rozsahu zamietol.

Z odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že základom argumentácie sťažovateľky je jej nesúhlas s právnym názorom dovolacieho súdu, teda nesúhlas s tým, ako najvyšší súd interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce ochranu osobnosti.

Vo vzťahu k tej časti, ktorou najvyšší súd odôvodnil zamietnutie dovolania sťažovateľky smerujúceho proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Co 67/2008 z 27. augusta 2008, sa v napadnutom rozsudku uvádza, že *„Je možné vo všeobecnosti súhlasiť so záverom, že o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby nepôjde, ak existujú okolnosti vylučujúce neoprávnenosť zásahu. Jednou z takých okolností môže byť aj výkon zo zákona vyplývajúceho práva alebo plnenie zákonom uložennej povinnosti. Takýmito prípadmi sú najmä zákonné licencie (§ 12 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka), práve tak ako licencie stanovené inými zákonmi (napr. Trestným poriadkom, Zákonom o rodine a pod.), avšak za predpokladu, že takto vykonané zásahy sú uskutočnené v rámci a v medziach týchto zákonov. Je pritom vždy na pôvodcovi zásahu do práva na ochranu osobnosti, aby preukázal, že existoval konkrétny dôvod (okolnosť), ktorý podľa právneho poriadku neoprávnenosť zásahu vylučuje.*

V predmetnej veci, ako bolo preukázané v konaní, odporca vo vzťahu k navrhovateľke postupoval zákonom dovoleným a predpokladaným spôsobom (skončenie pracovného pomeru v zmysle Zákonníka práce, podnet na začatie trestného stíhania za podvod v zmysle Trestného zákona). Toto jeho konanie nevybočilo z medzí uvedených právnych noriem a odporca postupoval len v rámci ustanovení zákonov. Na tejto skutočnosti nemôže zmeniť nič ani výsledok tohto jeho konania, keď skončenie pracovného pomeru bolo v súdnom konaní určené ako neplatné, nakoľko aj takýto výsledok predpokladajú príslušné ustanovenia Zákonníka práce s následnými nárokmi zamestnanca úspešného vo vzťahu k zamestnávateľovi (§ 77, § 79 Zákonníka práce). Navyiac za nespôsobilý zásah z hľadiska narušenia alebo ohrozenia práva, chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka je potrebné považovať i tie prípady, kedy zásah spočíval v tvrdeniach, ktoré boli prednesené za takých okolností, za ktorých nehrozilo zverejnenie, a nemohla byť nimi znížená vážnosť dotknutej osoby. Nebolo preukázané, že by odporca obsah listiny obsahujúcej skončenie pracovného pomeru zverejnil, alebo verejne oboznámil.

Ak bolo voči fyzickej osobe v súlade s podmienkami stanovenými zákonom vznesené obvinenie z trestného činu a následne proti nej podaná obžaloba a ak i všetky ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní sú vykonávané v medziach zákona, nepredstavuje vznesenie obvinenia, podanie obžaloby ani ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní voči obvinenej fyzickej osobe neoprávnený zásah do osobnostných práv, chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, a to ani v prípade, že neskôr príde k jej oslobodeniu spod obžaloby súdom.

Dovolací súd preto zhodne s názorom odvolacieho súdu má za to, že konanie odporcu nesplňa znaky neoprávneného zásahu do osobnosti navrhovateľky, a nie je možné za takýto zásah považovať následok, ktorý subjektívne pociťovala navrhovateľka vo svojom pracovnom i osobnom živote. Skutočnosť, že sa šírili o navrhovateľke difamujúce a nepravdivé údaje a telefonovali jej cudzí ľudia, čo malo negatívny dopad na jej zdravotný vzťah, však nemožno považovať za neoprávnený zásah, vyvolaný konaním odporcu, ktorý, konajúc v zákonných licenciách, skončil pracovný pomer s navrhovateľkou. Takýto široký výklad o príčinnej súvislosti medzi zákonným konaním odporcu, v zmysle toho, že mu priamo zákon umožňoval skončiť s navrhovateľkou pracovný pomer, i keď toto skončenie bolo neskôr súdom vyslovené za neplatné (nie nezákonné) a subjektívnym vnímaním navrhovateľky o zásahu do jej osobnostných práv, nie je dôvodný. Pri takomto výklade by mohol každý účastník pri neplatnom skončení pracovného pomeru požadovať ochranu svojej osobnosti a prípadnú nemajetkovú ujmu, nakoľko okolnosti uvádzané pri skončení pracovného pomeru sa vo väčšine prípadov dotýkajú osoby zamestnanca. I v prípade podaného trestného oznámenia nebolo preukázané, že by odporca prekročil oprávnenia, ktoré v konečnom dôsledku riešili k tomu Ústavou Slovenskej republiky a zákonom povelané orgány.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že dovolaním vytykané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) nie je dôvodné a keďže nebolí zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia a ani vady konania uvedené v § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľky v časti výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a odporcovi náhradu trov konania nepriznal, podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.“.

Ústavný súd zdôrazňuje, že napadnutý rozsudok posudzoval len z hľadiska ústavnoprávnych kritérií a ústavou (resp. kvalifikovanými medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd. Vzhľadom na to nebolo jeho úlohou do detailov preskúmať prípad z pozície v danom prípade aplikovaných právnych noriem ani opätovne podrobiť revízií napadnutý rozsudok so zámerom „vylepšiť“ jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení najvyššieho súdu, ak tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť konformitu záverov napadnutého rozsudku s ústavou (podobne IV. ÚS 325/08).

Z citovanej časti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 108/2009 z 19. mája 2010 vyplýva, že právny názor najvyššieho súdu vo veci preskúmania rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Co 67/2008 z 27. augusta 2008 je v nadväznosti na rozsah a dôvody vymedzené v dovolaní sťažovateľky zdôvodnený dostatočným spôsobom.

Bolo nepochybne v právomoci najvyššieho súdu vyložiť príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce ochranu osobnosti. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd svoje rozhodnutie v tejto časti odôvodnil ústavne udržateľným spôsobom, keď zosumarizoval skutkové zistenia, na ktorých ho založil, uviedol, akými úvahami sa pri tom spravoval, a to v nadväznosti na § 11 a nasledujúce Občianskeho zákonníka poskytujúce ochranu osobnosti fyzickým osobám. Podľa uvedených ustanovení Občianskeho zákonníka najvyšší súd posúdil zistený skutkový stav a vychádzajúc z toho dovolanie sťažovateľky vo výroku, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu sťažovateľky zamietol a žalovanému náhradu trov konania neprisúdil, podľa § 243b ods. 1 OSP zamietol.

Podľa názoru ústavného súdu právny záver najvyššieho súdu stotožňujúci sa s názorom krajského súdu, ktorý na rozdiel od okresného súdu dospel k záveru, že konaním bývalého zamestnávateľa žalovaného nedošlo k zásahu do osobnostných práv sťažovateľky, ktorý by bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jej chránených osobnostných právach, nemožno považovať za svojvoľný alebo zjavne neodôvodnený. Naopak, takto odôvodnený záver dovolacieho súdu je potrebné považovať za prvok nezávislého súdneho rozhodovania,

ktorý je plne v medziach ústavnosti. Právo na súdnu ochranu nemôže byť porušené tým, že všeobecný súd vysloví svoj právny názor, na jeho základe rozhodne a svoje rozhodnutie riadne odôvodní.

Ústavný súd ďalej dodáva, že v reakcii na námietky sťažovateľky nezvažoval, či a do akej miery je napadnutý výklad danej problematiky optimálny, ale iba to, či nejde o interpretáciu natoľko extrémnu, resp. svojvoľnú, že by vybočovala z požiadaviek zakotvených v ústave, avšak k takému záveru nedospel. Rozdielny názor na interpretáciu zákonov, prípadne podzákonných úprav práva konajúcim súdom sám osebe nemôže založiť porušenie práva na súdnu ochranu.

Primárnou úlohou ústavného súdu v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy nie je podávať výklad právnych predpisov, ktoré všeobecný súd v dotknutom konaní pred ním aplikuje. Za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je na prvom mieste zodpovedný všeobecný súd. Výklad právnej normy a jej uplatnenie všeobecným súdom musí byť v súlade s ústavou (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4) a ústavný súd iba posudzuje, či príslušný výklad právnej normy aplikovanej v konkrétnych okolnostiach prípadu (v danej veci najmä Občianskeho zákonníka) je ústavne akceptovateľný alebo či nie je popretím jej účelu, podstaty a zmyslu. Ústavnému súdu preto neprislúcha posudzovať zákonnosť vydaných súdnych rozhodnutí za predpokladu, že nimi nebolo porušené ústavou zaručené právo či sloboda (IV. ÚS 130/08). Ústavný súd napokon pripomína, že konanie pred ním ako súdom verejného práva, nemôže byť stotožňované s konaním o nárokoch sťažovateľky na ochranu osobnosti, ale jeho predmetom sú výlučne otázky ústavnoprávne, ktoré síce formálne v sťažnosti naznačuje, ale v skutočnosti len polemizuje s výkladom ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcimi ochranu osobnosti (m. m. I. ÚS 409/08).

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo rozhodnutím do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Preto, ak ústavný súd nezistí relevantnú

súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03, III. ÚS 331/06).

Keďže ústavný súd nezistil existenciu takej súvislosti medzi obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorá by umožnila vysloviť záver o jeho porušení, sťažnosť v tejto časti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

2. Sťažovateľka namieta aj porušenie v sťažnosti označených základných práv najvyšším súdom, ktorý jej dovolanie smerujúce proti výroku rozsudku odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa potvrdenia rozsudku okresného súdu, pokiaľ ide o zamietnutie návrhu vo zvyšku požadovanej nemajetkovej ujmy, posúdil ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, a preto ho odmietol. Vo vzťahu k tejto časti výroku napadnutého rozsudku neobsahuje sťažnosť žiadne tvrdenia alebo argumenty, keďže jej odôvodnenie je zamerané výlučne proti jeho zamietavému výroku.

V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu.

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že

dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až písm. g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu v časti týkajúcej sa jeho výroku o odmietnutí dovolania, avšak nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone.

V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd vo vzťahu k tejto časti výroku iba stručne uviedol, že dovolanie sťažovateľky nie je s poukazom na § 238 ods. 1 písm. c) OSP prípustné, a preto ho podľa § 243b ods. 4 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP odmietol.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že v dovolacom konaní nedošlo vo vzťahu k predmetnému výroku k odňatiu možnosti preskúmavania napadnutého výroku, pretože najvyšší súd postupoval v súlade s normami občianskeho súdneho konania, ak odmietol dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu v tejto časti ako neprípustné. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Rozhodnutie najvyššieho súdu v tejto časti nemožno kvalifikovať ako arbitrárne a nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Z uvedených skutočností vyplýva, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je taký vzťah, ktorý by odôvodňoval prijatie sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie pri jej predbežnom prerokovaní.

Ústavný súd preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

3. Sťažovateľka napokon namieta, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, podľa ktorého má každý právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a možným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, nemožno vzhľadom na to uvažovať ani o porušení ďalšieho v petite sťažnosti označeného základného práva sťažovateľky.

Absencia porušenia ústavnoprávných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru (IV. ÚS 116/05). Ústavný súd totiž v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom toho, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy. Z uvedených skutočností teda vyplýva, že sťažnosť je aj v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 19 ods. 1 ústavy zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd v tejto časti z tohto dôvodu taktiež odmietol.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodovanie o zrušení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti už osobitne nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. januára 2012